

DET HEBREISKA ORDET FÖR EN BETYDER EN!¹

Ett mer än noll och en mindre än två.

Av Anthony Buzzard.

Ställd inför en traditionell trosbekännelse som strider mot Jesu och Bibelns strikta enhetliga monoteism har vissa troende på Jesus som Messias, anmärkningsvärt nog även messianska judar, känt sig tvungna att hitta ett sätt varpå de kan rättfärdiga sin avvikelse från Jesu monoteistiska trosbekännelse. Detta har lett till ett av de mest bisarra försök i att förvränga enkla ord i – antar jag – hela idéhistorien. Detta måste åskådliggöras som ett djärvt försök att förvränga den enkla terminologin [språkbruket] genom vilken Bibelns Gud förklarar att Han är en enda person [individ].

Angreppet på sunt förnuft, språkfakta och biblisk auktoritet som vi talar om, måste ha att göra med det hebreiska ordet *echad* som är grundtalet "en/ett." När man räknar på hebreiska säger man *echad, sh'nayim, shalosh*: "en, två, tre ..." Men en extraordinär verbal akrobatik har utförts med ordet *echad* av vissa trinitärer i ett försök att övertyga allmänheten om att talet ett inte betyder ett. Det är en desperat taktik. Det lurar bara dem som inte är tillräckligt uppmärksamma på enkla ords betydelse. Den strävan de har av att hindra eller dölja den enkla betydelsen av det hebreiska ordet *echad* (en) måste rankas som den mest häpnadsväckande falska propaganda som finns i teologiska skrifter.

Vi citerar några exempel. Professor Boice försökte hitta några goda anledningar i den hebreiska Bibeln för sin tro att Gud är tre i en. Han skrev:

"Det har hävdats att eftersom verserna vi citerade från 5 Moseboken [6:4] börjar med, 'Hör, Israel! Herren vår Gud, Herren är en', så är treenigheten utesluten. Men just i denna vers är ordet för 'en' *echad* som inte betyder en i isolation, men en i enhet.

¹ Tillägg till min bok *Jesus Was Not a Trinitarian*, s 307-312.

Ordet används faktiskt aldrig om en tydlig singularitet i den hebreiska Bibeln. Ordet används till exempel för att tala om en vindruvsklase eller för att säga att Israels folk svarade som ett folk. Efter att Gud hade fört fram hans hustru så sa Adam; 'Äntligen! Hon är ben av mina ben och kött av mitt kött. Hon ska heta kvinna, för av man är hon tagen.' Texten tillägger; 'Därför ska en man lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och de ska bli ett kött' (1 Mose 2:23-24). Återigen är ordet *echad*. Det sägs inte att mannen och kvinnan skulle bli en person, utan snarare blir de ett på ett gudomligt sätt. På liknande sätt, om än inte identiskt, så är Gud en Gud, men också existerande i tre 'personer.'²

Det uttalande som professor Boice gav om innebörden av *echad* är fullständigt fel. *Echad* förekommer 970 gånger i den hebreiska Bibeln och betyder talet "ett". Det betyder "en enda." Det är ett numeriskt adjektiv. Det vanliga ordet för "en" har samma funktion som det engelska talet "one" [och det svenska "en/ett"]. Talet elva på hebreiska är "ett (*echad*) plus tio." Hebreiska lexikon ger inget stöd alls för några komplikationer av det enkla ordet "en".³ Men några intet ont anande läsare har lurats in i det bedrägliga argumentet att eftersom "en" på engelska eller hebreiska kan *modifiera (beskriva) ett kollektivt substantiv (samlingsnamn)*, så måste ordet "en" i sig självt vara "sammansatt"!

Man kan avslöja det här tricket på ett humoristiskt sätt. Betyder ordet "en" detsamma som "svart och vit" i frasen "en zebra"? Eller om vi tar frasen "en brödlimpa", betyder då "en" i den frasen "en enda" fast ändå mer än en i frasen "en brödskiva"? Vi hoppas poängen är tydlig. Ett stativ är fortfarande ett stativ, trots de tre benen på stativet. Det är *substantivet* i dessa exempel som innehåller tanken på flertal (tre ben), medan ordet "en" upprätthåller, tack och lov, den stabila, oföränderliga betydelsen av "en enda". Ett stativ är ett enda stativ. "En herre" i Bibeln betyder inte två eller tre herrar. Betydelsen av "en" är exakt densamma i "en sten" och "en familj." Det numeriska adjektivet "en" påverkas inte på något sätt av det kollektiva substantivet (samlingsnamnet) "familj". Att påstå något annat skulle vara som att gå in i en tokig värld av heta isbitar, gifta ungarlar och fyrkantiga cirklar.

Många populära webbplatser och till och med ett antal läroböcker inbjuder och lurar folk att tro att kombinationen "en grupp" betyder mer än en, en så kallad "komposit", "komplicerad" eller "sammansatt enhet." Misstaget borde vara ganska uppenbart. En grupp är fortfarande (både på hebreiska och engelska, såväl som på svenska) *en grupp* och inte två eller flera grupper! Det är inget annat än nonsens att anta att ordet "en" har ändrat sin betydelse när det modifierar (beskriver) ett kollektivt substantiv. Det är *substantivet* som är kollektivt och ger oss betydelsen av flertal. Ordet "en" är fast, fixerat, oförändrat och härligt stabilt i betydelsen, både i "en penna" och "en grupp". Det numeriska adjektivet "en" behåller alltid sin betydelse som "en enda". När Adam och Eva är "ett kött" är de inte två eller flera "kött"! Ett betyder

² J.M. Boice, *Foundations of the Christian Faith*, InterVarsity Press, 2nd edition, 2019, s. 102

³ Ernst Jenni and Claus Westermann, *Theological Lexicon of the Old Testament*; Brown, Driver and Briggs, *Hebrew and English Lexicon of the Old Testament*; Koehler and Baumgartner, *Lexicon of Biblical Hebrew. The Theological Wordbook of the Old Testament* talar om mångfald inom enhet, men säger med rätta att denna betydelse finns i dess pluralform *achadim*, ett adjektiv som aldrig använts för den ende Guden. Abraham betraktades som "den enastående/the one" (*echad*) och "den enastående fadern." Han var verkligen inte plural [flertal]. Samma verk säger emellertid, egendomligt och utan att nämna några exempel, att *echad* "erkänner mångfald inom den enheten." Sedan följer faktiska definitioner: "en enda välsignelse", "Salomo var ensam", "unikhet", "en enda man", "en röst" (*Moody Press*, 1980, vol. 1, sid. 30). Ordet "en" visar inte på någon betydelse av mångfald. Klagomålet mot det vanliga missbruket av det hebreiska ordet för "en" utförs väl i Lindsey Killian och Dr. Emily Palik, *The God of the Hebrew Bible and His Relationship to Jesus*, Association for Christian Development, 2005, Appendix A, s. 35-37.

fortfarande en. Sammanställningen av Adam och Eva som ”ett kött” har inte på något sätt förändrat innebörden av ordet ”en” (*echad*), en enda, en och inte mer.

Men med detta otroliga verbala knep har kristna övertalats till att tro att i frasen ”en Gud” så förmedlar ordet ”en” någon form av flertal eller komplexitet till ordet Gud. Detta är helt ogrundat. Det är helt enkelt falskt och felaktigt. Tänk dig den förvirring som skulle uppstå om vi, när vi lägger upp en vara på kassadisen som kostar en dollar, får höra att ”en” egentligen är ”sammansatt” eller ”komplex” och att varan egentligen kostar tre (eller flera) dollar!

Ett kollektivt substantiv som ”familj” består tydligt av ett antal objekt. Men ordet ”en” som står framför ändras inte på något sätt genom dess närhet till det kollektiva substantivet. Emellertid har de oförsiktiga eller obetänksamma blivit svindlade, bedragna av de mest otroliga påståendena om att *echad* säger oss att Gud är mer än en!

Vi har att göra med den viktigaste av alla frågor, att definiera den sanna GUDEN. Professor Boices påstående att *echad* ”faktiskt aldrig används om en tydlig singularitet i den hebreiska Bibeln” kan han omöjligt ha kommit fram till genom en noggrann undersökning. Man misstänker att det hela är en del av felaktig upplysning, dvs desinformation, som okritiskt vidarebefordras som en sträng svårhanterlig dogm. Den är dock inte grundad på fakta.

Lika orimligt är Dr Michael Browns påstående när de gäller Sakarja 11:8, där profeten talar om ”en (*echad*) månad”. Brown frågar:

”Vad säger det oss om en månads betydelse? Betyder det att en månad inte har trettio dagar eftersom den är en?”⁴

Men ordet ”en” som står som bestämning till (beskriver) ”månad” handlar inte om hur många dagar det finns på en månad! Med Browns argument förlorar ordet ”en” sin fasta bestämda betydelse som ”en enda.” Och hela argumentet tas sedan upp till huvudfrågan om monoteism och används för att rättfärdiga ett flertal i gudomen. Sådan undervisning trotsar de enkla orden i Markus 12:29 och Johannes 17:3.

Hur skulle de som förespråkar att ”en” är en ”sammansatt enhet” förklara Nehemja 11:1: ”var tionde man” (eller ”en [*echad*] av tio”, se NASB ”one out of ten”)? Eller Esra 10:13: ”en [*echad*] dag eller två”? Och Predikaren 4:9-12: ”Bättre två än en [*echad*]”... ”om två ligger tillsammans har de det varmt. Men hur ska den ensamme [*echad*] hålla sig varm?”... ”Där en [*echad*] blir övermannad kan två stå emot”. Resten av de 970 exemplen av *echad* kan citeras för att poängtera exakt samma sak.

Medan Robert Morey ignorerar detta massiva och tydliga bevis för innebörden av ordet ”en” som ”en enda”, ”en ensam”, så hävdar han att *echad*:

”betyder en sammansatt eller förenad enhet. Om Bibelns skribenter var unitärer, skulle vi inte förvänta oss finna att *echad* tillämpades på Gud.”⁵

Men det är raka motsatsen till fakta. *Echad* betyder alltid ”en enda” och tillämpas på Gud som är en enda gudomlig person. Morey uppmanar sina läsare att föreställa sig att ”en” betyder mer än en. Han citerar åtta exempel, inklusive ”den första dagen” i 1 Mose 1:5 [som mer exakt från hebreiska blir ”en (*echad*) dag” eller ”dag ett (*echad*)”, ö.a.]. Han menar att

⁴ *Answering Jewish Objections to Jesus*, Baker Books, 2000, Vol. 2, s. 10.

⁵ *The Trinity: Evidence and Issues*, World Publishing, 1996, s. 89.

ordet "en" hänvisar till en sammansatt enhet eftersom dag kombinerar kväll och morgon! Men sanningen är att detta betyder en dag och inte två eller flera dagar. Hela församlingen från Dan till Beer-Sheba kan naturligtvis samlas "som en man" (se Dom. 20:1). Men ordet "en" betyder ändå "en och inte mer" varje gång ordet upprepas.

Robert Morey hävdar att det hebreiska ordet "en" (*echad*) egentligen betyder "mer än en"! Han påstår att han har stöd från ett lexikon att "en" betyder "sammansatt enhet." Morey tar upp en fotnot som stöd i Brown, Driver and Briggs *Lexicon of Biblical Hebrew*.⁶ Men den källa han appellerar till innehåller inte ett enda ord som stöd för hans teori om att "en" egentligen betyder "sammansatt enhet."

Lexikonen definierar med rätta "en" som kardinaltalet (grundtalet) "en". *Echad* är räkneordet för "en". Föreställ dig hur förvirrad kommunikationen skulle bli om "en" egentligen betydde mer än en. Användningen av "ett" i meningen "de ska bli ett kött" (1 Mose 2:24) betyder inte att "ett/en" är pluralistiskt. Det betyder att två människor i ett äktenskap blir till ett (inte två). Idén om pluralitet (flertal) finns inte alls i ordet "en". Det som finns i detta sammanhang är; manliga och kvinnliga mänskliga personer. Bibelstudenter bör uppmärksammas på att de har lurats in i ett kamouflerat försök att tvinga dem till triteism [tron på tre gudar/en kristnad form av polyteism, ö.a.]. Jesaja 29:21 konstaterar att det är möjligt att bedra den rättfärdige med meningslösa argument, "åsidosatte rätten för den rättfärdige med lögn".

Idén om att ordet *yachid* (unik) skulle vara det enda lämpliga ordet för att beskriva Guds enhet är fel. *Yachid* i Bibeln är mycket sällsynt och associerar till "enslig" och "ensamhet" och är inte alls lämplig. Själva ordet *echad* är den matematiska termen som betyder en, och ibland återges den mycket riktigt som "unik" eller "ensam" ("en-ensam" se Pred. 4:12 i ex. SFB15, SV1917 och NABRE "one alone", samt med den obestämda artikeln "en" eller "ett").

Professor Boices häpnadsväckande påstående ovan, om att *echad* aldrig betyder något annat än "sammansatt enhet", väcker mina farhågor om hur långt människor är villiga att gå för att tvinga eller driva på sin treenighetssyn på Gud in i Bibeln. När en samtida författare okritiskt citerade Boices felaktiga information om innebörden av *echad*, skrev jag till honom och fick följande vänliga svar:

"Efterföljande vår senaste korrespondens har jag tagit emot teologiska och akademiska råd, och det är tydligt att ... mina kommentarer om det hebreiska ordet *echad* är felaktiga. Jag är mycket tacksam mot er för att ni påpekade detta och försäkrar er att i framtida tryckningar av boken så kommer paragrafen att ersättas med en som använder andra argument från Gamla testamentet för pluraliteten av Jahves varelse. Tack igen för att du förhindrade att det specifika felet upprätthålls i boken."⁷

Denna elementära information om ordet "en" förtjänar den allra största publicitet. För närvarande används den påstådda "pluraliteten" av ordet "en" otillåtligt för att underbygga den fullständigt ogrundade tanken om att Gud i Bibeln består av ett flertal personer. År 2002 producerade Sjundedagsadventisterna, som tidigare inte var trinitärer, en komplett bok om treenigheten för att försäkra den religiösa världen om deras "ortodoxi". Ett av deras forskarteam argumenterade för en personlig tre-enighet i Gud, och som stöd för denna doktrin

⁶ *The Trinity: Evidence and Issues*, World Publishing, 1996, s. 104 med hänvisning till sidan 25f i Brown, Driver and Briggs.

⁷ Hänvisningen är till John Blanchard, *Does God Believe in Atheists?* Evangelical Press, s. 450.

talade de om ”det i sin natur pluralistiska ordet *echad*”⁸ som finns i Israels trosbekännelse i 5 Moseboken 6:4. Men om ordet ”en” är ”pluralistiskt i sin natur” då har språket upphört att ha någon stabil betydelse och (för att citera Henry Alford från ett annat sammanhang, Upp 20:4-6); ”då har språket förlorat all sin betydelse, och Skriften [Bibeln] utplånas som ett definitivt vittnesbörd till precis vad som helst.”⁹

Allt för länge har vissa systematiska teologer helt obekymrat infört en post-biblisk dogm på sidorna i den hebreiska Bibeln. Gustav Oehler hänvisar till Shema [den judiska och bibliska trosbekännelsen, ö.a.] (5 Mose 6:4; Markus 12:29) som ”platsen för Guds enhet och treenighet.”¹⁰ Jesus, och många andra rabbiner, skulle säkerligen anse att detta görs för att förvanska och smäda den heliga texten.

Den berömda kardinalen Newman var uppfriskande ärlig när han medgav att;
”mysteriet med läran om den heliga treenigheten inte bara är en verbal motsägelse, men oförenlig med mänsklig uppfattningsförmåga. Vi kan knappast komma närmare en mer exakt formulering av den än genom att säga att **en sak är två saker**.”¹¹

Tänk på det. Det skulle innebära att de allmänt erkända språk- och logiklagarna har skrotats. 3x eller 2x kan inte vara lika med 1x. Om vi förlorar språkets logik förlorar vi vårt förstånd och endast fullständigt nonsens blir rådande.

Fråga gärna dina kyrkogående vänner vad de menar när de förklarar följande ord i trosbekännelsen vecka efter vecka; Sonen är ”född, inte skapad.” De kommer antagligen inte att ha någon aning. Den trinitära bibelforskaren Dr Millard Erickson medger uppriktigt att en god trinitär¹² borde vara villig att säga om Gud att:

”Han är en, och de är tre.” (*”He are one, and They is three”*)¹³

Hur kan sådant nonsens behaga Skaparen?

Svensk översättning: Ingrid J. Klingberg, 2020.

Bibelcitater från SFB15 om inget annat anges.

Bild: Tim Foster.

⁸ Woodrow Whidden, Jerry Moon och John Reeve, *The Trinity*, Review and Herald, 2002, s. 76.

⁹ *Greek Testament*, Vol. 4, s. 726.

¹⁰ *The Theology of the Old Testament*, Funk & Wagnalls, 1893, s. 30.

¹¹ J.H. Newman, *Select Treatises of Athanasius in Controversy with the Arians*, 1895, s. 515.

¹² [även ’trinitarier’, en person som tror på treenighetsläran, ö.a.]

¹³ *God in Three Persons*, s. 270.